

Innehåll

- 2** Om valet 2022
Ledare
- 6** Partifinansiering i Sverige
Hans Kallenius
- 8** Om de borgerliga partierna
Seth Danielsson
- 12** Det finns två felaktiga linjer i fråga om synen på
valen och parlamentarismen
Geir Sjuberg
- 20** Mot Kommunistiska Partiet
Kaveh Rasht
- Debatt**
- 29** Kommentar om Hans Kallenius artikel om dialek-
tisk materialism i MF 1/2022
Karl Fredriksson
- 32** Replik om Bo Gustafsson och dialektiken
Hans Kallenius

Om valet 2022

LEDARE

Den elfte september 2022 går Sveriges väljarkår till valurnorna för att lägga sina röster på något av två politiska block, lett av socialdemokraterna eller moderaterna, som kommer att bilda regering. Detta är höjdpunkten på Sveriges s.k. demokrati, att tillfrågas vart fjärde år ”vilken medlem av den härskande klassen som [ska] företräda och förtrampa folket” som Karl Marx uttryckte det.¹ Att vi enbart vart fjärde år tillfrågas att besluta om något är i sig självt talande för samhället vi lever i, borgerskapets diktatur. Stockholmarna tillfrågades inte om de tyckte att 4 miljarder av deras skattepengar skulle slösas bort på att bygga Nya Karolinska; väljarna kommer inte tillfrågas om landet ska anslutas till Nato, vi tillfrågas aldrig om skattepengarna i kommuner och regioner bör hamna i privata händer eller inte. Vi tillfrågas förstås inte om våra största bolags massiva vinster. Pratet om demokrati är farsartat varje valrörelse, men har blivit ännu mer sådan 2022, efter Covid-19-pandemin mer än någonsin avslöjat hur tunn den demokratiska fasaden är. Än en gång, utan att vi tillfrågades, trots att våra grundlagar menar att ”all makt utgår ifrån folket”² begränsades mötesfriheten.

Den borgerliga demokratin innebär att

1 Karl Marx, *Pariskommunen*.

2 Regeringsformen (1974:152 1§)

riksdagspartierna går till val på ett åsiktspaket och en samling vallöften. Det finns ingen garanti att de kommer att hålla sina vallöften och de kan genomföra drastiska kursändringar mitt under en mandatperiod, som exempelvis Socialdemokraternas omsvängning i fråga om NATO-medlemskapet utan att rådfråga väljarna eller ens de egna medlemmarna. Ofta går riksdagspartierna dessutom i otakt med väljarna; 70 procent av väljarna är t.ex. emot vinster i den s.k. välfärden.

Talet om att ”makten utgår från folket” blir också absurt när vi inte har möjlighet, varken personligen eller med våra pengar, att delta i de otaliga slutna rum där industri, media och politiker möts. Svensk försvarspolitik (läs krigspolitik) bedrivs mer i Kungl. Örlogssällskapet och Allmänna försvarsföreningen än i försvarsutskottet. Det är känt att Skanska fick tillgång till förslaget för Nya Karolinska före Stockholms politiker och omröstningen i frågan hemligstämplades, något som aldrig tidigare eller senare skett i svensk politik. Den ansvariga i sjukvårdsfrågor i Region Stockholm är gift med sin motpart i näringslivet. Det är förstås inte bara svenskt kapital som påverkar den svenska politiken, även USA har ett finger med i spelet. Vänsterpartiets forna utrikespolitiske

talesperson Hans Linde gick på samtal på amerikanska ambassaden. Vänsterpartiet har fört en suspekt, eftersvansande politik, där den forne partiledaren Jonas Sjöstedt vid en fråga valde Trump före Venezuelas president Maduro.

Det är inget nytt att borgerliga demokratin är falsk, det har bara i och med de omfattande kriserna som präglat kapitalismen under det senaste årtiondet blivit mer uppenbart. Borgerskapet kan inte längre dölja, kriserna fräter bort spacket och pyntet som varit ett skyddande hölje över deras stats klasskaraktär. Den borgerliga demokratin är borgerlig diktatur.

Klasspolitik i valrörelsen

I skrivande stund är valrörelsen i sin begynnelse. Jipptot som är Almedalsveckan har precis avslutats. Sveriges journalister, lobbyister och politiker har spenderat en sommarvecka tillsammans och än en gång har det bedrivits otaligt mygel bakom kulisserna. Partiledarna lade fram grunderna i sina respektive partiernas valprogram. Genomgående fanns det gemensamheter vilken färg de än hade på sina partiemblem. Ulf Kristersson (M) pratade om behovet att göra upp med skatte- och bidragsfusk, skattelättnader, hårda tag mot kriminella och att ”700.000 utrikes födda, som inte är självförsörjande, kostar 132 miljarder varje år. Alla kan ju inte jobba, men hade de bara jobbat i samma omfattning som svenskfödda, så hade vi sparat 57 miljard-

der kronor varje år.”³ Ebba Busch (KD) pratade om vårdköerna, om att bygga en bred medelklass, klassresor, behovet av stabilitet i regeringen, hon lovade ”att Kristdemokraterna kommer vara en garant för att vården, tryggheten, hjärtlandet.”⁴ Busch glömde förstås av att hennes parti styr de flesta regioner, där Sveriges sjukvårdspolitik faktiskt beslutas. Jimmie Åkesson (SD) lyfte kriminaliteten, invandringen och riktade huvudfokus mot regeringen som ansvarig. Han tog även upp inflationen som han höll regeringen ansvarig för.⁵ Nooshi Dagdostar (V) pratade om klimatet, en skola utanför marknaden men påtalade också behovet av stark regeringsstabilitet:

Sverige kan inte fortsätta ha den parlamentariska oreda som vi har haft denna mandatperiod. Där pensionärerna inte kan lita på att det blir som regeringen. Där regeringen inte klarar att styra riket. Där budgetar faller. För du som väljare, du har rätt att veta vem du ska utkräva ansvar utav. Vi kommer skapa stabilitet i Sverige. Med all önskvärd tydlighet har det blivit klart för alla. Vi kan inte fortsätta ha dessa svaga regeringar. Sverige behöver en stabil majoritetsregering som kan styra landet med trygghet och förtroende. Vänsterpartiet kommer, med rätt valresultatet, samarbeta med de andra partierna på vänstersidan för att ta plats i re-

3 Ulf Kristerssons tal i Almedalen, moderaterna.se [hämtat 2022-07-13]

4 Ebba Buschs tal i Almedalen, kristdemokraterna.se [hämtat 2022-07-13]

5 *Sveriges radio*, ”Jimmie Åkesson: Regeringen har misslyckats” 2022-07-06 [hämtat 2022-07-13]

geringen och axla ansvaret.⁶

Landets statsminister Magdalena Andersson (S) pratade om kriminaliteten, om skolorna, om inflationen ("Putinpriser") och om säkerhetspolitik. Hon manade, "om de högerkonservativa får styra blir Sverige ett annat. Ett Sverige där grupp ställs mot grupp, människa mot människa. Ett land där klyftorna växer och polariseringen ökar. Där lyxbåtarna blir fler, men skolkuratorerna färre. Då eroderas tilliten, till varandra och till samhället."⁷ Trots denna markering har Socialdemokraterna fört motståndarnas politik, både i det att de accepterat att regera med deras budget (flera gånger) men också genom att driva igenom till exempel en ny migrationslag, där de helt följde det sverigedemokratiska programmet. De genomförde helt självständigt tillfälliga uppehållstillstånd som norm med språkkrav för medborgarskap och en mycket stram asylprocess.⁸ Till stöd i detta hade de Vänsterpartiet, som offerar sin status som oppositionella socialdemokrater varje gång det krävs, i jakten på regeringsmakten. Som Dagdostar nu uttalat, är regeringsposter det överordnade målet för V:s politiska gärningar.

Alla tal pratade om samma frågor, om sjukvård, arbete, brott och straff. Alla stod också eniga om behovet av stabilitet och hyllade Sverige, vare sig det var våra "traditioner och rättigheter" eller vår natur. Politiken, oavsett färg, utgår från samma premisser. Att statens uppgift är att straffa,

tygla och disciplinera proletariatet. Alla partier påtalar också behovet av stabilitet. De talar skrämt om regeringskriser och nyval. Det påvisar än en gång folkets främsta företrädares förakt för oss och för att tillfråga oss. De vill inte behöva gå till val, inte ens den självutnämnda oppositionen i Vänsterpartiet eller Sverigedemokraterna är villiga att inta en principfast inställning. Nej, det är självklart trevligare att njuta av en trygg fyraårig mandatperiod och dela ut poster och positioner till de partitrogna byråkraterna.

Att politiken är samstämmig oavsett partibeteckning har också blivit märkbart i frågan om uppslutning bakom den svenska imperialismen, där Natomedlemskap blivit accepterat av alla åtta riksdagspartier utan större dramatik. Oavsett vem som sitter i regering efter den elfte september kommer världens folk bli lidande eftersom alla svenska politiker vill stärka imperialismen. Till skillnad från Vänsterpartiets mjåkiga stöd till försvar av Sveriges falska "neutralitet" kräver kommunisterna att Sverige inte ansluter sig till Nato på grundval av att det är vår proletärt internationalistiska plikt att se till att Nato inte kan öppna ännu en krigsfront i sina rövarkrig.

Oavsett regering blir det fler poliser att slå oss på hemmaplan, fler soldater till Nato och inget slut för inflationen och utplundringen av våra samhällstjänster som ska vara "allmänna." Proletariatet har inget bättre alternativ i detta val.

6 Nooshi Dagdostars tal i Almedalen, vansterpartiet.se [hämtat 2022-07-13]

7 Magdalena Anderssons tal i Almedalen, socialdemokraterna.se [hämtat 2022-07-13]

8 Jämför förändringarna i Utlänningslagen och SD:S migrationspolitiska program.

Vilket parti bör man rösta på?

Det finns alltså inget parti att rösta på. Samtliga riksdagspartier stöder öppet det kapitalistiska systemet och de olika regeringarnas åtstramningspolitik, som drabbar det arbetande folket. Antingen bojkottar man valet eller så röstar man blankt. I dag är det viktigaste att delta i den utomparlamentariska kampen, att resa kampen på arbetsplatserna och i bostadsområdena och att bedriva anti-imperialistiskt solidaritetsarbete. Bara på det sättet kommer progressiva och arbetarklassen att kunna driva de etablerade riksdagspartierna framför sig; bara så kommer det att uppstå ett kommunistiskt parti, som konsekvent företräder proletariats intressen och har kommunismen som slutmål. Arbetarklassens maktövertagande kan inte och kan inte ske via borgarklassens parlament.

Välj att kämpa - rösta inte på något parti!

Partifinansiering i Sverige

HANS KALLENIOUS

Riksdagspartierna, med undantag för Centern, är numera helt beroende av offentliga ekonomiska bidrag. Se till exempel denna artikel från *svt.se*.¹ Detta är ett faktum som måste påverka dessa partiers politik.

Traditionellt har partierna i Sverige setts som företrädare för olika klasser och skikt. Högern, senare Moderaterna, bevakade kapitalisternas intressen, Centern böndernas, Folkpartiet, senare Liberalerna, lärarnas, samt socialdemokrater och kommunister arbetarna. Liksom intresserepresentationen förknippades de traditionella partierna med olika ideologier. Högern stod för konservatismen, Folkpartiet för liberalismen, socialdemokrater och kommunister för olika varianter av socialism. Centerpartiet som småborgerskapets parti hade ingen egen storslagen ideologi utan såg sig självt i en "mitten"-position.

Efter att det offentliga partistödet kom till har partierna gradvis blivit mindre och mindre beroende av ekonomiskt stöd från sina medlemmar och klassorganisationer

och alltmer beroende av stödet från staten, regionerna och kommunerna. Det har gjort det möjligt för dem att mer eller mindre överge intressekampen för sina väljargrupper.

Politiken liknar alltmer en marknad, där det gäller att kapa åt sig väljare från de politiska konkurrenterna. Se till exempel denna artikel från *Aftonbladet*² som visar hur öppet man anpassar sin politik för att vinna över väljare från andra partier. Den så kallade Stureplanscentern var ett tidigare exempel då den krympande bondeskaran storögt kunde se hur "deras" parti plötsligt började lägga fram "frihetliga" förslag på månggifte.

Hundratusentals "väljare" kan alltså plötsligt mista "sina" representanter. Det bästa exemplet är väl socialdemokratin som dumpade arbetarväljarna till förmån för marginalväljare från medelklassen på Stureplan. Det är då inte förvånande att det uppstår ett tomrum som kan fyllas av nya "populistiska" partier, så som Ny demokrati och Sverigedemokraterna. Dessa har passat på att dessutom fylla ett

1 Helena Bengtsson, Knut Kainz Rognerud, "Riksdagspartierna allt mer beroende av statliga partistödet" *svt.se* 2019-09-11.

2 Olof Svensson, "Internt PM visar Annie Lööfs plan att ta väljare från M och L" *Aftonbladet* 2022-07-05.

ideologiskt tomrum, den nationalistiska konservatismen, vilken övergavs av Reinholdts ”nya moderater”. Dessa uppfann en PR-mässig hybrid av konservatism och liberalism.

En märklig effekt av att partierna lösgjort sig från sina väljare är att samtidigt som deras politik blivit alltmer lika så har partipolitiken blivit allt hätskare. Regeringskriserna de senast åren har handlat mindre om politiken och mer om vem som ska ha regeringsmakten. Stefan Löfven och Magdalena Andersson har till och med kunnat regera med ”oppositionens” budgetar utan att skämmas!

Det finns ett intressant kapitel i *Klass i Sverige* från Arkiv förlag: ”I väntan på klasspolitik. En klassmedveten befolkning utan representation” av Hampus Andersson. Artikeln visar att det fortfarande finns en subjektiv klassklyfta i Sverige, trots allt tal om att GALTAN-skalan tagit över vänster-höger-skalan. De reformistiska socialdemokrater som står bakom *Klass i Sverige* hoppas att det socialdemokratiska partiet ska börja representera arbetarklassen igen. Det är svårt att se några tecken på det. Men det borde finnas utrymme för en marxistisk arbetarrörelse.

Om de borgerliga partierna

SETH DANIELSSON

Sverige har det unika politiska arvet att vi fortfarande talar om ett av de politiska blocken som *de borgerliga*. Vi har även den relativt unika positionen att riksdagen har *flera* borgerliga partier (samt flera ”vänster”-partier). De flesta utvecklade borgerliga demokratier har reducerat det parlamentariska landskapet till två partier, ett konservativt och ett socialliberalt (ibland med socialdemokratiskt partinamn).¹ Men i Sverige är borgerskapets politiska representanter mer uppdelade i två *läger*, med Socialdemokraterna och Moderaterna som varsitt centrum. Svenska kommunister har ägnat mycket tid och energi åt att analysera Socialdemokratin, vilket är både förståeligt och nödvändigt. Socialdemokratin sekellånga inflytande över proletariatets kamporganisationer har varit ett massivt hinder för klasskampens utveckling och proletariatets medvetandeutveckling. Detta måste förstås kommunisterna behandla, analysera och bekämpa. Men våra öppna klassfiender, representerade av de fem partier som kallas *borgerliga* måste vi också förstå,

analysera och bekämpa. Känn din fiende, känn dig själv, går ordstävets.

Historien om de borgerliga partierna är komplex samt lång och kan inte behandlas allt för uttömmande av den här författaren i just denna artikel. Men alla fenomen bär på en historisk utveckling och har ärrats av den. De fem partierna som ska behandlas, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna, har varierande lång historik och representerar olika skikt och strömningar inom hög- och småborgerskapet.

Innan vi går in på detta behövs en kort begreppsförklaring och diskussionen om svenskt klassamhälle. Med *högborgerskap* (min lätt klumpiga översättning av *haute bourgeoisie*) menar jag borgerskapets kärna, de som C.H. Hermansson kallade *de femton familjerna*². Här finner vi de kändaste monopolkapitalisterna i Sverige, Wallenberg, Kamprad, Persson, Rausing, Johnson³, som tillsammans kontrollerar runt 70 % av Stockholmsbörsen. Högbor-

1 Julius Nyerere, Tanzanias första president, skämtade om USA en gång att ”[de] har ett enpartistyre, men med typisk amerikanskt överflöd finns det två partier.”

2 Hermansson, C.H., *Monopol och storfinans – de 15 familjerna*. Stockholm, Rabén & Sjögren, 1965.

3 Hermanssons lista uppdaterades av tidningen *Proletären* 2014. Eliasson, August, ”De 15 finansfamiljerna som styr Sverige” *Proletären* 2014-04-17

gerskapet har prioriterat *regeringsduglighet* och *regeringskontinuitet* i sina företrädare, de var under stora delar av 1900-talet Socialdemokratin närliggande. Deras klassorganisation framför allt, Svensk arbetsgivareförening, samarbetade relativt smärtfritt med Landsorganisationen under samma tid. *Småborgerskapet* bestod och består av egenföretagare, tjänstemän och de så kallade fria yrkesutövarna. Till sin ställning har de en tvådelad karaktär, Marx beskrev denna klass som ”en övergångsklass, där två klassers intressen samtidigt avtrubbar varandra, [de] inbillar sig därför upphöjd över klassmotsättningarna överhuvudtaget.”⁴ Han skriver även ”De tror snarare, att de speciella betingelserna för dess befrielse är de allmänna betingelser, inom vilka ensamt det moderna samhället kan räddas och klasskamperna undvikas.”⁵ Det svenska småborgerskapet fick tidigt karaktären av *samhällsförbättrare* som med staten som redskap ville bygga ett samhälle utan klasskonflikter, främst genom att fostra proletariatet. Småborgerskapet organiserade sig bland annat i professionsföreningar (såsom Lärarnas riksförbund, Läkarföreningen, Svensk sjuksköterskeförening med mera) och politisk främst i Folkpartiet (Efter

2015, Liberalerna)⁶.

Historiskt organiserade sig alltså högborgerskapet i Högerpartiet (senare Moderaterna), småborgerskapet i Folkpartiet och bönderna, stora som små, i Bondeförbundet (senare Centerpartiet). Alla dessa hade närliggande föreningar. SAF (för M), professionsföreningarna (för L) och Lantbrukarnas riksförbund (för C). Dessa tre skikt hade alla väldigt olika ekonomiska och politiska intressen samt olika inställning till staten. Folkpartiet var för en ingripande välfärdsstat, Moderaterna ville ha en begränsad sådan och Centerpartiet föredrog protektionistisk politik vilket de andra var emot. Detta gjorde i princip samarbetet omöjligt. Att de samtidigt tävlade om samma väljargrupp (dessa partiets inflytande i proletariatet var minimalt) skapade ännu mer träta. Det underbara begreppet *borgerlig kannibalism* myntades för att beskriva just denna tävlan mellan ”allierade” om samma väljargrupp - småborgerskapet. Småborgerskapets vacklande karaktär, att de kan svänga från höger till vänster, har gjort dem till nyckeln i hela valcirkusen.

Men om de tre äldsta borgerliga partierna

4 Marx, Karl, *Louis Bonapartes adertonde Brumaire*. Göteborg, Proletärkultur 1981. S. 57

5 Marx, A.a. S. 53.

6 Om småborgerskapets reformyra och anspråk på att forma proletariatet se Bommenel, Elin, *Sockerförsöket. Kariesexperimenten 1943-1960 på Vipeholms sjukhus för sinnesslöa*. Lund, Arkiv förlag 2020. Främst kapitel 1 och 3. Om ett exempel av professionsföreningarnas nära samband med Folkpartiet, se Bohm, Eva, *Okänd, godkänd, legitimerad. Svensk sjuksköterskeförenings första 50 år*. Stockholm, Svensk sjuksköterskeförenings förlag, 1961. Småborgare organiserade sig förstas inte enbart i Folkpartiet, om socialdemokratiska småborgerliga intellektuella som bär den svenska småborgarens typiska karaktär som reformatör, se Hirdman, Yvonne, *Att lägga livet till rätta. Studier i svensk folkhemspolitik*. Stockholm, Carlsson. 2015.

(M, L, C) har tydlig klasskaraktär, hur är det med ”nykomlingarna” Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna? KD har en relativt udda bakgrund, för Sverige åtminstone. Partiet föddes ur den pingst-kristna rörelsen, dess första ledare var pastorer inom densamma. Den uttalade anledningen till bildandet var den socialdemokratiska regeringens beslut att stryka kristendomslära som ämne i grundskolan under 1960-talet, senare tillkom även frågor som abort. Kristdemokraterna vann stöd genom att tilltala det uttalat religiösa småborgerskapets *moraliska indignation*, de mobiliserade runt föreställningen att samhällsutvecklingen var på väg åt fel håll och att samhällsmoralen luckrades upp. Detta har varit en viktig mobiliserande kraft även i andra länder⁷. Samhällsförbättranden uttrycktes här som moralväktare. Det tåls även att påtala att KD attraherade liknande krafter som Sverigedemokraterna senare skulle, med aktiva nazister bland grundarna och tidiga företrädare för KD.⁸

Sverigedemokraterna har även de en unik historik, med 1990-talets vitmaktrörelse som grogrund.⁹ Temat börjar säkert bli tjatigt för läsaren, men även här ser vi ett

småborgerligt parti i grunden, i alla fall sedan Jimmie Åkessons övertag. Deras framgång sedan 2010 har rotat sig i samma moraliska indignation som KD vann förankring med, tillsammans med en starkt fascistoid betoning på *ordning och reda*.¹⁰ Sverigedemokraterna måste anses vara det mest lyckade av partierna i det borgerliga blocket idag, främst då de lyckats helt få de övriga partierna att komplett gå i deras ledband. Detta gäller förstas även Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, men de behandlas inte här. Att de har lyckats med detta är för de lyckats, mer än något av de äldre riksdagspartierna, vinna en massbas, speciellt på landsbygden.¹¹ Med denna massbas som grund har de kunnat helt omstöpa svensk riksdagspolitik i eget mönster.

Riksdagspolitiken och den media som följer den, har under de senaste 12 åren stött och blött i frågan om att utesluta SD från inflytande. Detta har varit kärnan i argumentationen från det socialdemokratiska blockets mot M-KD-L-SD. Men detta avslöjar den förljugna synen på politik som vi matas med. SD:s politik är redan genomförd¹², det finns inget parti som systematiskt motsätter sig det, mer än i ord.

7 USA:s kristna höger får väl ses som praktexemplet. Se Perlstein, Rick, *Reaganland. America's Right Turn 1976-1980*. New York, Simon & Schuster, 2020.

8 Se Nilsson, Karl N. Alvar, *Svensk överklass och högerextremism under 1900-talet* (Stockholm, Federativ förlag, 2017), för mer information.

9 Poohl, Daniel, ”Så ljuger SD om sin historia”, *expo.se* 2011-01-14, [hämtat 2022-07-13].

10 Kamp mot brottslighet betonas starkt i deras agitation, se till exempel deras hemsida *sd.se* [hämtat 2022-07-13]. Detta är också något som studier av SD:s väljare visar varit en effektiv strategi, se Hamrud, Annika, ”Vem röstar på Sverigedemokraterna?”, *expo.se* 2020-05-29 [hämtat 2022-07-13].

11 Se Hamruds artikel ovan.

12 Jämför SD:s migrationspolitiska förslag (”Migrationspolitik”, *sd.se* [hämtat 2022-

Vänsterpartiet kan fälla hur många tårar som helst över läget, men tårarna döljer en realpolitik där man helt väljer regeringsinflytande framför principer.¹³ Sverigedemokraterna har tenderat att behandlas som ett unikt parti som sitter i en helt egen kategori. Men det är, enligt den här författaren i alla fall, mer fruktbart att se dem i sammanhanget av de andra borgerliga partierna. KD och Centerpartiet har liknande historik som missnöjespartier, alla partier har haft relationer med nazismen historiskt. De är ett lyckat borgerligt parti, inget mer, inget mindre. De behöver inte vara mer för att förtjäna vårt hat.

Slutsatser

Sveriges politiska borgerskap är i en speciell situation. Även Moderaterna av tradition är lägreets överhuvud och självklara regeringsledare är det politiskt-ideologiska initiativet i Sverigedemokraternas händer. Att det har blivit så är för SD:S lyckade organisering, som har lett till en massförankring som inget av de andra partierna kan mäta sig med. SD har en mycket mer varierad klassbas, men utgår även de från den borgerliga politikens klassiska grund, småborgerskapet. En genomgång av de borgerliga partierna visar några tendenser: Liberalernas sammanbrott kan spåras till att de professioner de historiskt vunnit förankring i har en helt annan position idag, deras förändrade ekonomiska situation har drivit dem till att rösta på de socialdemokratiska

partierna. Det tydliga är att småborgerskapet inte är enhetligt, utan delar går åt vänster, men den stora helheten tenderar högerut. Detta påverkar klassanalysen. Socialdemokratiskt färgade tänkare har sett i småborgerskapet en klassallierad till proletariatet (även om de inte använder dessa termer). En mer nykter förståelse måste se att småborgerskapet *huvudsakligen* har sållat sig till borgerskapets sida i klassmotsättningen, detta är inte en fast position och kan förändras. Men de senaste 20 åren har visat en radikaliseringshögerut. Detta kan inte ignoreras och bör diskuteras när vi behandlar frågan om enhetsfronttaktik och hur proletariatet bör förhålla sig gentemot småborgerskapet *som helhet*.

0713]) med lagstiftningen som klubbades igenom i juni 2021, Utlänningslag, (2021:223), Nilsson, Mimmi, ”Riksdagen har klubbat igenom ny migrationslag”, *svt.se* 2021-06-22 [hämtat 2022-07-13].

13 Se Nilssons artikel ovan.

Det finns två felaktiga linjer i fråga om synen på valen och parlamentarismen

GEIR SJUBERG

”För att kunna leda proletariatet och det arbetande folket i revolution, måste de marxist-leninistiska partierna behärska alla kampformer och vara i stånd att övergå från en form till en annan lika snabbt som kampbetingelserna förändras. Proletariatets avantgarde förblir under alla förhållanden oövervinneligt endast om det behärskar alla kampformer - fredliga och väpnade, öppna och hemliga, legala och illegala, parlamentarisk kamp och masskamp o.s.v. Det är fel att vägra använda parlamentariska och andra legala kampformer, när de kan och bör användas. Om emellertid ett marxist-leninistiskt parti hemfaller åt legalism eller parlamentarisk kretinism och inskränker sig till att föra kamp inom de av bourgeoisien medgivna gränserna, kommer detta oundvikligen att leda till att det avsvär sig den proletära revolutionen och proletariatets diktatur.”¹

I.

I Sverige råder borgerlig demokrati. Formellt innebär detta medborgarnas likhet

1 ”Ett förslag rörande den internationella kommunistiska rörelsens allmänna linje” i *Den stora polemiken. Polemiken om generallinjen i den internationella kommunistiska rörelsen*. Övers. Nils Holmberg, Stockholm, Oktoberförlaget 1977. S. 27.

inför lagen och att all makt utgår från folket. I verkligheten är emellertid lagarna, domstolarna och den administrativa apparaten på alla nivåer borgarklassens redskap för att bevara utsugningen och förtrycka de arbetande massorna. De parlamentariska församlingarna (riksdag, landsting, kommunfullmäktige) påstås representera folket, men tjänar i stället borgarklassens intressen och håller arbetarklassen utanför samhällets förvaltning. Den borgerliga staten är och förblir endast ett organ för att förvalta borgarklassens gemensamma affärer. Det faktum att arbetarklassen vart fjärde år kan rösta på vilket som helst parti i valen förändrar inte detta. De historiska erfarenheterna visar att borgarklassen aldrig tillåter en rörelse som hotar kapitalismens fortbestånd att få majoritet i parlamentet. Arbetarklassens maktövertagande kan inte gå via borgarklassens parlament.

Samtidigt måste kommunisterna vara de främsta i att försvara de demokratiska rättigheterna, som allmän och lika rösträtt,

yttrandefrihet, organisationsfrihet, tryckfrihet, demonstrationsfrihet, strejkrätt, frihet att bilda fackföreningar och så vidare. Detta är inget märkligt, eftersom socialismen innebär utvidgad demokrati för folkflertalet. Dessa rättigheter har arbetarklassen tillkämpat sig alltsedan arbetarrörelsens uppkomst, och dessa rättigheter kommer kommunisterna att försvara mot varje form av inskränkning. Eftersom borgarklassen kontrollerar press, radio, TV och andra viktiga informations- och propagandakanaler utövas dessa rättigheter ytterst på den härskande klassens villkor. Försvaret av de demokratiska fri- och rättigheterna blir därför alltid en kampfråga, och vårt försvar av dem blir ofta en kamp mot borgarklassens sätt att förvalta dem och en kamp om deras konkreta innehåll. Ytterst riktar sig denna kamp mot framväxande fascistiska och högerextremistiska rörelser, som är monopolborgerskapets nödutgång i den händelse proletariatet hotar att gripa statsmakten. Fascism innebär alltid att den borgerliga demokratin avskaffas överhuvudtaget.

II.

Praktiken har visat att den fredliga vägen till socialismen, det vill säga via parlamentet, i de kapitalistiska länderna är en omöjlighet. Alla partier i den Andra Internationalen som lanserade denna teori urartade till först revisionistiska och sedan till uttalat reformiska partier, som endast har haft som uppgift att förvalta kapitalismen. Dessutom hann de stödja den ena imperialistiska alliansen mot den andra. Historien upprepade sig efter Chrusjtjovs maktövertagande i Sovjetunionen 1956.

Chrusjtjov lanserade än en gång teorin om den fredliga vägen till socialismen. Många kommunistpartier i det imperialistiska blocket hade redan utvecklat högeropportunistiska tendenser under eller omedelbart efter andra världskriget, varvid Chrusjtjovs kursändring enbart förstärkte en redan existerande tendens. Inte ett enda kommunistiskt parti i Västeuropa stödde exempelvis Kinas Kommunistiska Parti under Den stora polemiken.

Det är inte alls säkert att ett kommunistiskt parti urartar över en natt och hux flux ansluter sig till teorin om den fredliga, parlamentariska vägen till socialismen. Det är ofta en smygande process genom de små stegens tyranni. Det börjar med att partiet, om det finns representerat i parlamentet, i praktiken lägger större vikt vid det parlamentariska arbetet än vid massarbetet. Detta var vad som hände Sveriges Kommunistiska Parti (senare Vänsterpartiet Kommunisterna/Vänsterpartiet) under och efter andra världskriget). Partiet började underordna sig Socialdemokraterna genom en allt-genom-fronten-politik, exempelvis genom att stödja det socialdemokratiska efterkrigsprogrammet, upphöra att utmana socialdemokraterna i fackföreningarna och på 1-maj och till sist lova att aldrig att fälla en socialdemokratisk regering. Steg för steg avvecklade partiet också massarbetet, vilket gjorde det omöjligt att förbinda massarbetet med det parlamentariska arbetet. Partiet reducerade sig självt till en vänlig pådrivare till socialdemokratin.

Det har på senare år uppstått en rad vänstersocialdemokratiska partier i Europa.

Vissa har till och med haft sitt ursprung i den marxist-leninistiska rörelse, som inspirerades av KKP:s kritik av moderna sovjetrevisionismen och kulturrevolutionen. Det gäller Syriza (Grekland), Rødt (Norge), Podemos (Spanien) och Belgiska Arbetarpartiet med flera. Sådana vänster-socialdemokratiska partier kan mycket väl vinna tillräckligt med röster för att bli representerade i respektive lands parlament; t.o.m. sitta i regeringsställning som Syriza eller ingå i en koalitionsregering som Podemos. Men de utgör inget som helst hot mot den härskande klassen, eftersom de i praktiken har förbundit sig att bedriva reformarbetet inom det kapitalistiska systemets ramar, inte kombinerar det parlamentariska arbetet med massarbete och inte anger socialismen som slutmål, eller hur man ska nå dit. Därför kommer de förr eller senare att bli helt vingklippta liksom deras socialdemokratiska föregångare. De kommer aldrig att kunna – eller ens vilja – sätta makt bakom orden.

Vänsterpartiet i Sverige är ett praktexempel på hur vänstersocialdemokratiska partier arbetar. Det framgår av den valplattform² för 2022, som Vänsterpartiet antog på sin kongress 4 – 6/2 i år.

Hur ska denna valplattform karaktäriseras? Den beskriver den svenska kapitalismens avigsidor och uppställer en önskelista med reformer för att åtgärda problemen utan att på allvar angripa kapitalismen som system. Linjen är att alla Sveriges problem kan lösas genom reformer och att de ska åtgärdas av ”politiken.”

”Politiken” nämns på inte mindre än 20 ställen i dokumentet. Vad menas då med ”politiken”? Därmed menas sannolikt de tillfällen då Vänsterpartiet kan rösta igenom reformer tillsammans med Socialdemokraterna, eller i tillfälliga koalitioner med de borgerliga partierna, i de parlamentariska församlingarna, främst riksdagen. Plattformen gör nämligen stor sak i plattformen av en tidigare tillfällig seger i riksdagen:

”Efter att Vänsterpartiet tagit och vunnit fajten om att stoppa marknadshyrorna tillsammans med Hyresgästföreningen och en bred massiv rörelse är det tid för nästa steg.”

Redan nästa steg kommer att bli övermäktigt för Vänsterpartiet:

”Vänsterpartiets nästa steg handlar om en politik för massivt bostadsbyggande, klimatsmarta renoveringar och sänkta hyror som går hand i hand med den gröna omställningen. Vänsterpartiet vill se ett statligt byggbolag, investeringsstöd för ökat bostadsbyggande och en aktiv markpolitik. Med en progressiv fastighetsskatt skulle lyxfastigheter taxeras högre medan majoriteten av husägarna inte skulle få högre skatt.”

Hur ska Vänsterpartiet få igenom dessa krav? Om ”politikens” Socialdemokrater inte ställer upp på dessa krav, vilket är föga troligt, kommer de inte att gå igenom. Vänsterpartiet kan bara gå samman med de borgerliga partierna vid vissa tillfällen, när dessa av någon anledning

2 Vänsterpartiets valplattform 2022, återfinns på vansterpartiet.se.

vill fälla en socialdemokratisk regering. Leder Vänsterpartiet någon massrörelse i hyresfrågorna? Inte ett enda sådant fall känt från senare år. Vänsterpartiet leder inte ens Hyresgästföreningen, som nästan helt kontrolleras av Socialdemokraterna. Självfallet kan en regering eller riksdag tvingas ändra politik på grund av trycket från folkopinionen, till och med i progressiv riktning. Den svenska vietnamrörelsen, som leddes av De Förenade FNL-grupperna (DFFG), växte sig så stark att den tvingade den socialdemokratiska regeringen att frondera mot USA-imperialismens krig i Indokina fram till Vietnams seger 1975. Detta ledde till att USA till och med tog hem sin ambassadör från Sverige. Orsaken till socialdemokraternas omsvängning var inte uttryck för någon verklig sinnesändring utan i första hand rädsla för att helt förlora det politiska inflytandet bland den allt mer radikaliserade ungdomen. Ett annat exempel var Medbestämmandelagen som antogs 1976 på förslag av en socialdemokratisk regering. Denna var ett försök att slå undan benen på den strejkrörelse i Sverige, som hade pågått 1969 – 1975. Men MBL-lagen var bara progressiv på pappret; den innehöll trots tal om ”medbestämmande” paragrafer som avsked vid strejk, obegränsade strejkböter och ett solidaritetsstrejkförbud.

Vänsterpartiets valplattform innehåller naturligtvis korrekta verklighetsbeskrivningar av tillståndet i Sverige, men är detta någon konst egentligen? Det kan till och med Reformisterna³ i Socialdemo-

kraterna åstadkomma. Problemet är att Vänsterpartierna helt förlitar sig på den parlamentariska kampen. Det var länge sedan partiets föregångare kombinerade den parlamentariska kampen med den utomparlamentariska. Dessutom riktar Vänsterpartiet ingen som helst principiell kritik mot kapitalismen, som roten till alla problem, och anger inget annat slutmål än fortsatt kapitalism. Alla reformer ska ske inom ramen för det kapitalistiska samhället.

III.

Den andra ytterligheten är den anarkistiska linjen, som förordar principiell valbojkott även i borgerliga demokratier. Det är nödvändigt att ta upp denna linje, eftersom vissa så kallade maoister förordar samma linje under inflytande av det ”vänster”-revisionistiska Perus Kommunistiska Parti.

Marx, Engels och Första internationalen, som förespråkade den socialistiska revolutionen, förnekade aldrig betydelsen av kampen för allmän rösträtt, deltagande i parlamentsval och de parlamentariska församlingarna. Marx och Engels stödde naturligtvis det tyska socialdemokratiska partiet, när det deltog i parlamentsvalen och vann insteg i riksdagen. Engels skriver:

”Men i den (det vill säga proletariatet, författarens anm.) mån den mognar för sin egen frigörelse, i samma mån konstituerar den sig som eget parti, väljer sina egna representanter, inte

3 En fraktion inom Socialdemokraterna som driver opinion för ”klassisk” socialdemokratisk politik.

kapitalisternas. Den allmänna rösträtten är sålunda gradmätaren på arbetarklassens mognad. Mer kan och kommer den aldrig att vara i den nuvarande staten, men det är också nog. Den dag, då den allmänna rösträttens termometer står på kokpunkten hos arbetarna, vet de likaväl som kapitalisterna vad det gäller.”⁴

Den avgörande skillnaden mellan Marx och Engels å ena sidan och olika anarkistiska riktningar å den andra sidan var att de förra ansåg att arbetarrörelsen och dess partier inte skulle avstå från att bedriva politisk kamp, det vill säga rikta krav till den borgerliga staten, och utnyttja alla möjligheter till att bedriva denna politiska kamp, inklusive genom deltagande i valen. Därför stödde också Marx och Engels de tyska socialdemokraternas beslut att ställa upp i de tyska federala valen, vilket Bismarck försökte förhindra genom en serie anti-socialistiska lagar 1881 – 1888. 1890 slog dock socialdemokraterna igenom med 19,75 procent av röstetalet. Anarkisterna avstod frivilligt från den politiska kampen och satte ensidigt sitt hopp till generalstrejk, direkt aktion eller till och med individuell terror. Detta är också typiskt för alla opportunist; **de upphöjer en kampmetod på bekostnad av alla andra.** Högeropportunist och revisionister upphöjer det parlamentariska arbetet till det allena saliggörande; ”vänster”-revisionister upphöjer folkkriget till universalmedicin. På grund av sitt avståndstagande från den politiska kampen

reducerades anarkisterna till ett antal sekter, som aldrig på allvar har förmått påverka samhällsutvecklingen i något land, än mindre har den anarkistiska rörelsen någonsin uppnått sitt föregivna slutmål. I stället har anarkisterna, en i grunden småborgerlig rörelse, konsekvent splittrat arbetarrörelsen.

I en berömd artikel 1873, ”Bakunisterna i arbete”, angriper Engels exempelvis direkt anarkisternas valbojkottlinje i Spanien.⁵ Bolsjevikerna och Lenin ansåg självfallet att frågan om deltagande i valen var en lämplighetsfråga och tog avstånd från den principiella valbojkotten. I *Radikalismen. Kommunismens barnsjukdom* (1920) sammanfattade Lenin bolsjevikernas erfarenheter av bojkottlinjen:

”De ryska erfarenheterna har skänkt oss en framgångsrik och riktig (1905) samt en annan, oriktig (1906), tillämpning av bojkott från bolsjevikernas sida (min fetstil). En analys av det förra fallet ger vid handen, att vi lyckades förhindra den reaktionära regeringen att sammankalla det reaktionära parlamentet i en situation, då massornas utomparlamentariska revolutionära aktioner (speciellt strejkerna) växte med utomordentlig hastighet, då inte ett enda skikt av proletariatet och bönderna på något sätt kunde stödja den reaktionära regeringen, då det revolutionära proletariatet tryggt sitt inflytande över de

4 Friedrich Engels, *Familjens, privategendomens och statens ursprung* (Göteborg, Proletärkultur, 1982). S. 221-222.

5 Friedrich Engels, ”The Bakuninists at Work”, 1873. Återfinns på www.marxist.org.

breda, efterblivna massorna genom strejkkampen och agrarrörelsen.”⁶

Lenin konstaterade också att, ”Vi bolsjeviker har deltagit i de mest kontrarevolutionära parlament, och erfarenheten har visat att ett dylikt deltagande inte bara var nyttigt, utan även nödvändigt för det revolutionära proletarietets parti just efter den första borgerliga revolutionen i Ryssland (1905) för att förbereda den andra borgerliga (februari 1917) och sedan den socialistiska revolutionen (oktober 1917).”⁷

Valbojkott bör alltså endast genomföras i vissa situationer. Dit hör situationer då det kommunistiska partiet inte kan ställa upp kandidater om dessa riskerar liv och lem; dit hör situationer då det kan befaras ett omfattande valfusk, som förvandlar valet till en meningslös fars. Det är heller inte särskilt meningsfullt för små kommunistiska organisation att ställa upp i val; de vinner inget på att demonstrera sin litenhet. Det är också riktigt att bojkotta valen till Europaparlamentet. Kommunisterna och arbetarklassen i Sverige är motståndare till EU; vi motsatte oss svensk medlemskap i EU och röstade emot svensk anslutning till EMU, det vill säga euron. Det finns därför ingen anledning att ge Europaparlamentet någon legitimitet genom att på något sätt delta i valen till detta. Valdeltagandet i Sverige 2014 till Europaparlamentet var endast 51,07 procent. Lågst var valdeltagandet 2004 med 37,85 procent. Brexit visade dessut-

om att det är möjligt att utträda ur EU.

IV.

Det finns givetvis en fara för att parlamentarisk representation för ett kommunistiskt parti kan understödja en fortgående högervändning. Detta visade sig alltså hos en rad socialdemokratiska partier före första världskriget, först och främst hos det tyska socialdemokratiska partiet, men det visade sig också hos en rad kommunistiska partier efter andra världskriget, speciellt efter 1953. De marxist-leninistiska partier, som solidariserade sig Kinas Kommunistiska Parti och Arbetets Parti i Albanien efter *Den stora polemiken* på 1960-talet, var i ringa utsträckning företrädda i parlamentariska församlingar. Orsakerna till att många av dessa urartade var andra.

Det kan lätt uppstå en tendens, särskilt hos parlamentsledamöter, att betrakta den parlamentariska verksamheten som viktigare än massarbetet, att parlamentsledamöterna vänjer sig vid det bekväma livet liksom vid löneförhållandena i parlamenten och att de ser sig själva som partiets centrum. Kommunistiska Internationals andra kongress 1920 diskuterade denna fråga mycket noga och antog en resolution ”Det kommunistiska partiet och parlamentet”, vilken innehöll ett antal förhållningsregler.

”11. Det borgerliga parlamentets platt-

6 Vladimir Lenin, *Radikalismen. Kommunismens barnsjukdom* (Göteborg, Proletärkultur, 1974). S. 175.

7 Anfört arbete. S. 173.

form är ett sådant hjälpcentrum. Det faktum att parlamentet är en borgerlig statlig institution är inget argument alls mot deltagande i den parlamentariska kampen. Det kommunistiska partiet inträder i denna institution inte för att fungera som en integrerad del av det parlamentariska systemet, men för att genomföra aktioner inom parlamentet som bidrar till att krossa det borgerliga statsmaskineriet och parlamentet självt (exempel på detta är Liebknecht i Tyskland och bolsjevikerna i den tsaristiska duman, den 'Demokratiska konferensen', Kerenskys förparlament, den konstituerande församlingen och stadsdumor och slutligen de bulgariska kommunisternas aktioner).

12. Parlamentarisk aktivitet, som huvudsakligen består av att sprida revolutionära idéer, avslöja klassfiender utifrån den parlamentariska plattformen, och befrämja massornas ideologiska mognad, som speciellt i de efterblivna områdena, fortfarande respekterar parlamentet och hyser demokratiska illusioner – **denna aktivitet måste absolut underordnas masskampens syften och uppgifter utanför parlamentet** (min fetstil)...

16. Anti-parlamentarism som princip, som ett absolut och kategoriskt förnekande av deltagande i val eller i revolutionärt parlamentariskt arbete, är därför en naiv och barnslig inställning, som inte håller för kritik...

17. Samtidigt innebär inte ett erkännande av parlamentarisk verksamhet en fullständig acceptans av behovet att

delta, oavsett omständigheterna, i alla val och all parlamentarisk verksamhet. Deltagande i ett visst val eller i viss parlamentarisk verksamhet beror på en hel serie specifika villkor..."⁸

Vilka är de svenska maoisternas erfarenheter av att delta i de svenska riksdagsvalen?

Det finns tre skäl att på olika sätt delta i de parlamentariska valen:

a) Genom att ställa upp kandidater i valen och vinna inträde i de parlamentariska församlingarna och använda dessa som röda tribuner;

b) För att få en gradmätare på partiets inflytande:

c) För att utnyttja det stegrade intresset som valen leder till för revolutionär propaganda.

KFML/SKP ställde upp i tre val, 1970, 1973 och 1976. Speciellt det första valet för nyrekryteringen till organisationen. Några andra "vänster"-organisationer ställde också upp i valen på 1970-1980-talet som KFML(r)/Kommunistiska Partiet och Socialistiska Partiet, senare också Rättvisepartiet. KFML/SKP uppnådde som mest 0,4 procent av röstetalet, eller c:a 21000 röster; på vissa orter uppnådde partiet 2 procent. Dessutom vann partiet mandat i några kommunala församlingar. Fördelen med att ställa upp i kommunal-

8 *Theses Resolutions & Manifestos of the First Four Congresses of the Third International*, Pluto Press 1983, sid. 101- 102

valen var att partiavdelningarna tvingades utforma kommunalpolitiska program, vilket krävde lokala undersökningar. Små ”vänster”organisationer som Marxist-Leninistiska Kampförbundet (MLK) och Förbundet Kommunist ställde inte upp i val under 1970-talet – inte heller Sveriges Kommunistiska Arbetarparti (SKA) på 1980-talet. Det finns ingen anledning för en kommunistisk organisation att demonstrera sin litenhet. Under alla förhållanden kan en kommunistisk organisation ändå utnyttja valen för revolutionär propaganda.

I samband med valet 1973 uppstod en högeropportunistisk linje, som fick majoritet i SKP:s partistyreelse, och som innebar att SKP föreslog Vänsterpartiet Kommunisterna en principlös Enad Vänsterplattform. Denna byggde inte på bestämda krav eller paroller utan från att oinsatta inte kunde skilja på SKP och VPK; båda var vänster. Denna linje skadade SKP och först på SKP:s andra kongress kunde den korrigeras efter hård linjekamp.

SKA tillämpade linjen att rösta blankt. Den linjen var enkel att motivera: För det första är regeringsfrågan, det vill säga valet mellan en öppet borgerlig och en socialdemokratisk regering, normalt ett val mellan pest och kolera. För det andra var det helt enkelt sant att det inte fanns något revolutionärt parti, som ställde upp i valen.

I en relativt stabil borgerlig demokrati som Sverige har det genomsnittliga valdeltagandet i riksdagsvalen legat på 86,4 procent under efterkrigstiden (vid 2018

års riksdagsval 87,2 procent). Propaganda för en valbojkott kommer att ha föga effekt på valdeltagandet och den avgörande frågan är hur en valbojkott ska motiveras. **Huvudproblemet är att folk röstar på fel partier, vilket i grund och botten beror på att de inte upplever något behov en socialistisk revolution för närvarande.** Däremot är det enkelt att motivera varför de etablerade riksdagspartierna inte för en politik, som ligger i proletariats långsiktiga intressen.

De etablerade riksdagspartierna kan bara avslöjas i praktiken. Det krävs också en ytterst omfattande samhällelig kris, antingen i form av en ytterst djupgående ekonomisk kris eller av det slags kris som uppstår i samband med krig. Då kommer borgerskapet delvis klä av sig självt. Detta var vad som skedde från februari till oktober 1917 i Ryssland, då kadetterna, mensjevikerna och socialistrevolutionärerna fortsatte sin krigspolitik, trots att den inte låg i det absoluta folkflertalets intressen. I en borgerlig demokrati som Sverige tenderar också de etablerade riksdagspartierna och folkets åsikter att gå isär i många fall. De etablerade riksdagspartierna är betydligt mer EU- och Nato-vänliga, starkare anhängare av privatisering av den offentliga sektorn, av inrättandet av friskolor etcetera än vad majoriteten av folket är.

Den härskande klassen, borgerskapet, är fåtaligt och kommer förr eller senare att störtas, men fram till dess är alla medel tillättna, bara de tjänar det slutgiltiga målet.

Mot Kommunistiska Partiet

KAVEH RASHT

I den nuvarande eran i Sverige så har antalet organisationer som säger sig förespråka någon form av marxism minskat i antal. De få organisationer som lever kvar efter sina glansdagar under 1970-talet har numera fallit in i de mer obskyra hörnen av svensk politik. Den organisationen som, trots stora förluster sedan 70-talet, kan anses vara den starkaste av dessa organisationer i modern tid är, det så kallade, Kommunistiska Partiet (K). Följande texts syfte är att påtala detta partis revisionistiska, reformistiska och chauvinistiska form, samt även lägga fram en maoistisk kritik av detta parti.

En skiss över Kommunistiska Partiets historia

Kommunistiska Partiet uppkom 1970, som en utbrytning från Kommunistiska Förbundet marxist-leninisterna (KFML). Då under namnet Kommunistiska Förbundet marxist-leninisterna (revolutionärerna) (KFML(r)). Orsakerna till splittringen låter jag K:s före detta ordförande Anders Carlsson sammanfatta:

en motsättning i KFML, som blottades i samband med gruvarbetarstrejken 1969-70 och som ledde till splittring av förbundet hösten 1970. Frågan om Kina var ingen stridsfråga i denna splittring, båda sidorna bekände sig till Maos tänkande, men ändå fanns ett ifrågasättande av maoismens tillämpning i Sverige som en underström i konflikten, framförallt genom att vi som bildade KFML(r) ställde klassfrågan i centrum, i polemik mot våra opponenter klasslösa folklighet¹, grundad i den maoistiska tesen om monopolkapitalet mot folket.”²

KFML(r)s första stora fråga var just den om att stödja de vilda strejkerna, vilket gav ursprung till den kända parollen ”Leve de vilda strejkerna! Ställ facket åt sidan!” Detta i opposition till KFML/SKP:s paroll ”Gör facket till en kamporganisation! Enhet på klasskampens grund!” Jag låter Rickard B. Turesson summera KFML(r)s tid på 70-talet:

”Spännvidden byggde från början in

1 Smått ironiskt formulerat eftersom K bara några år efter att denna artikel skrivits (2013) börjar prata om ”folket” utan någon klassanalys.

2 *Kommunistiska Partiets brytning med maoismen* (2015). Återfinns på marxistakriv.se [hämtat 2022-06-04]. S. 3.

”Men KFML(r) anarkosyndikalistiska plakatpolitik, som formulerades i parollen ”Leve de vilda strejkerna! Ställ facket åt sidan!”, blev ett fullständigt misslyckande. KFML(r) ledde inte en enda vild strejk till seger; redan tidigt blev Arendalsstrejken och SAAB-strejken kompletta fiaskon.”³

1977 ombildas KFML(r) till parti under namnet Kommunistiska Partiet marxist-leninisterna (revolutionärerna) (KPML(r)). Liksom resten av 68-vänsterns organisationer får KPML(r) stora motgångar, men de lyckas överleva. 2005 byter de åter namn, till det som brukas idag, Kommunistiska Partiet (K). År 2013 och 2019 sker två händelser av stor vikt för en polemik mot K. Två interna splittringar som lämnar efter sig två dokument som skildrar det interna livet inom K och deras ungdomsförbund Revolutionär Kommunistisk Ungdom (RKU) samt ger en god blick för den interna opposition som kan bildas inom K och RKU. Dessa dokument är *Vart går Kommunistiska Partiet* författad av Erik Pettersson och *Vart gick det Kommunistiska Partiet* författat av RKU:s Uppsalaavdelning. Det senare av dessa dokument utgör en viktig resurs då den förutom en ideologisk kritik innehåller läckt internt material som bevisar dess riktighet i beskrivningen av K:s interna angelägenheter.

3 *Ibid.* S. 13

4 Öman, A, T. (2020). ”K:s nya partiordförande ”Det behöves ett revolutionär parti.” *Proletären*. 25 oktober.

5 *Ibid*

6 Kommunistiska Partiet. (2020). *Ett parti av och för arbetare: Kommunistiska Partiets program och stadgar*. S. 3.

Det behövs ett revolutionärt parti

”Det finns många frågor där det behövs ett revolutionärt socialistiskt parti som inte låser sig fast i det parlamentariska.”⁴ Detta säger K:s nuvarande partiordförande Povel Johansson i samband med att han valdes till posten i samband med partiets nittonde kongress. Detta är det intryck som kommunistiska partiet vill ge det svenska proletariatet. Exakt vad ett revolutionärt socialistiskt parti är för något ger Johansson personligen inget tydligt svar på, men formulerar lite luddigt, ”det handlar om att bekämpa kapitalismen som system och om att arbetarklassen måste organisera sig för sina egna intressen.”⁵

Näväl, låt oss undersöka detta ”revolutionära” parti genom att först granska deras partiprogram. Redan på den första punkten av partiprogrammet finner vi att ”Kommunistiska Partiet är ett revolutionärt arbetarparti.” och ”Den socialistiska revolutionen vänder upp och ned på samhällspyramiden. Arbetarklassen och närstående grupper erövrar samhällsmakten och använder den i folkflertalets intresse.”⁶ Än så länge står det inget konstant, men när man kollar på vissa delar av programmet så uppstår några viktiga motsättningar. Punkt 34 i partiprogrammet är särskilt intressant.

”Formerna för den socialistiska revolutionen bestäms av aktuella om-

ständigheter och av styrkeförhållandet mellan klasserna. Ju enigare och mer välorganiserad den revolutionära arbetarrörelsen är, desto lugnare och mer ordnade kommer formerna att vara. All historisk erfarenhet visar att borgarklassen, när dess makt och privilegier hotas, kommer att ta till alla medel för att skydda sin ställning, inklusive vapenmakt och fascistisk diktatur. Därför måste arbetarklassen och dess förbundna vara förberedda på väpnad kamp.”⁷

Vem försöker de lura? Vilka socialistiska revolutioner har skett under “lugnare och mer ordnade former”? Här finner vi opportunismen, stirrande rakt mot oss. Argumentet lyder, du behöver endast vara “förberedd” på väpnad kamp, men om vi är duktiga nog på att ena och organisera arbetarna så ska det nog inte behövas. Denna lögn utgör en av de farligaste revisionistiska tendenserna vars syfte är att förgifta proletariatet med tron att det revolutionära våldet inte kommer att vara garanterat. Denna djävulska chrusjtjovistiska tes kan endast leda proletariatet till nederlag och passivitet när deras egen befrielse står på spel. Javisst är det inte fel att säga att borgarklassen kommer att angripa oss med vapen, men all historisk erfarenhet visar att “politisk makt växer ut ur en gevärspipa.”⁸ Detta betyder att väpnad kamp inte endast är defensivt, det är offensivt. En välorganiserad revolutionär

arbetarrörelse är en beväpnad sådan vars syfte och mål är att krossa och förgöra den gamla staten för att sedan befästa och försvara den nya proletära staten ända till kommunismen. Detta kräver en folkarmé under ledning av ett kommunistiskt parti. En revolution är trots allt inte som en middagsbjudning. Så när ordförande Johansson hävdar att de behövs ett revolutionärt socialistiskt parti, lägger vi ma-oister till att “Utan en folkarmé har folket ingenting.”⁹

Vart är det Kommunistiska Partiet?

Vi har hittills sätt att K gärna vill ha ena foten i revolutionen och andra foten i reformismen. Kort och gott, opportunism. Dock blir detta en grogrund för en stor motsättning. Just mellan revolutionär kamp och reformism. Denna motsättning är återkommande inom K och har alltid lett till att förespråkarna för revolution blir uteslutna eller lämnar.

I RKU:s Uppsalaavdelnings splittringsdokument från 2019 så avmaskeras Kommunistiska Partiet genom att internt material läcks från Uppsalaavdelningen. I dokumentet hör vi en skara unga kamrater som kräver ett revolutionärt parti, men som gång på gång tystas ner av K:s partiapparat. RKU-Uppsala gör det klart och tydligt att RKU som kritiken främst riktas mot inte kan skiljas från sitt moderparti, då RKU:s ledning förblir starkt lojala gentemot sitt moderparti.¹⁰

7 *Ibid.* S. 18.

8 Mao Zedong, *Problem rörande krig och strategi* (1938).

9 Mao Zedong, *Om koalitionsregering* (1945)

10 Revolutionär Kommunistisk Ungdom Uppsala (RKU-Uppsala) (2019). *Vart gick det kommunistiska partiet.* S. 7-8.

Kommunistiska partiet som det “revolutionära” parti de hävdar sig vara säger sig även följa den “demokratiska centralismens princip, vilken innebär enighet i handling och kommunikation utåt grundad på frihet till diskussion och kritik internt.”¹¹ Låt oss ta en titt på det stora exemplet från RKU-Uppsala som blottlägger K:s brott mot denna viktiga princip. RKU-Uppsala skriver i ett mejl till K:s Uppsalaavdelning om anledningen till att den senare inte fick delta på en manifestation:

K, genom sina markant starka ställningstagande för stärkt polisväsende, för stärkta gränskontroller och för restriktiv asyllagstiftning blivit brännmärkt som ett rasistiskt parti av de organisationer vi nu bjudit in till att delta. Detta kan inte vi invända mot. Den politik som K förespråkar har rasistiska effekter, är för oss kontrarevolutionär och verklighetsfrånvärd.¹²

Detta stycke är intressant för oss att kolla in på. Stärkt polisväsende och gränskontroller kommer vi se närmare på i nästa kapitel. Det intressanta när det gäller den demokratiska centralismen är just ställningstagandet för stärkt asyllagstiftning. Beskåda Kommunistiska Partiets program där det i delen om deras dagskrav står “Kommunistiska Partiet kämpar för att Sverige skall vara en fristad för människor som flyr fascistiskt och reaktionärt förtryck, terror, krig och förföl-

jelse. Kommunistiska Partiet värnar rätten att söka asyl”¹³ Dessa två motsägande linjer som existerade öppet för alla att beskåda kan få en att fundera på hur den demokratiska centralismen ser ut hos K.

Denna allvarliga kritik som lades fram bemöttes på ett märkligt sätt. Dåvarande förbundssekreterare, Arvid Gustafsson skriver i ett mejl:

Dessutom är det allvarligt att man lägger fram den här linjen från en lokalorganisation på det här sättet då det går emot våra demokratiska principer, som förklarar att förbundet organiserar sig efter ”frihet i diskussion, enhet i handling”, något man nu bryter mot.¹⁴

Jasså, det är ett brott mot dessa marxisters “demokratiska” principer att följa deras egna program! Att kritisera internt är ett brott mot frihet i diskussion, att följa programmet är ett brott mot enhet i handling! Dessa så kallade marxister-leninister har vänt den demokratiska centralismen upp och ner. I ett, som läsaren får ursäkta mig, långt citat så kommer jag kortfattat definiera denna viktiga oerhört viktiga princip:

Vad betyder demokratisk centralism? Demokratisk centralism inom partiet betyder centralisering grundad på demokrati och demokrati som utövas under den centraliserade ledningen, den är samtidigt demokratiskt och centraliserad. Demokratisk central-

11 Kommunistiska partiet (2020). S. 38.

12 RKU-Uppsala (2019) S. 3.

13 Kommunistiska partiet (2020). S. 30.

14 RKU-Uppsala (2019). S. 6.

ism representerar motsatsernas enhet. Medan dessa två är motsatser är de också i enhet. Utan en hög nivå av demokrati kan det inte finnas en hög nivå av centralism, men utan en hög nivå av centralism kan det inte heller finnas en hög nivå av demokrati. Ordförande Mao har påpekat: 'Den enhet mellan demokrati och centralism, frihet och disciplin utgör vår demokratiska centralism.' /.../ När vi talar om demokrati under en centraliserad ledning betyder det att alla partiets aktiviteter är organiserade och ledda. Det innebär att partiets ledande organ på alla nivåer regelbundet måste rapportera om sitt arbete till generalförsamlingar av medlemmarna, eller deras delegater, att de ständigt måste söka massornas åsikter både inom och utanför partiet, korrigera sina arbetsmetoder genom att uppriktigt prata med människor utanför och acceptera massornas övervakning. Det betyder att partiets medlemmar har rätt att lämna kritik eller förslag till organisationerna och till partiets ledare på alla nivåer. Det är absolut förbjudet att kväva kritik eller delta i repressalier inom partiet. Demokrati i partiet är etablerat under ett centraliserat ledarskap. /.../ Om vi inte upprätthåller utövandet av demokratisk centralism, om var en går sin egna väg och gör som han vill, kommer partiet att hamna i ett tillstånd av fullständig desorganisering, det kommer att bli omöjligt att genomföra partiets grundläggande

linje och det kommer vara omöjligt för hela partiet att ena sig för att vinna ännu större segrar.¹⁵

Det är inte av en slump att den revolutionära och korrekta linjen, näst intill profetiskt, kan förutspå hur revisionismen kommer att degenerera ett parti. Detta förklarar varför RKU-Uppsala som följer den etablerade linjen får handskas med den centralistiska ledningen medan K:s dåvarande partiordförande kunde skriva "I viljan att alltid stå upp för humanismen – som är själva grundackordet i all vänsterpolitik – har medelklassvänstern lämnat walk over i frågor om migrationens negativa sidor och därmed gett Sverigedemokraterna möjlighet att spela mot öppet mål." i en ledare till deras egna tidningen, Proletären.¹⁶

Splittringsdokumentet bevisar hur K helt förvanskat partiets organisatoriska principer, den demokratiska centralismen. Med flertalet exempel på hur RKU-Uppsalas fasthållande vid de revolutionära principerna möts med administrativa åtgärder från både RKU och K, medan deras enda brott var att föra kritik internt. Frågor som anti-revisionism och att bekämpa polisen betraktades som för radikalt och verklighetsfrånvänt av opportunisterna inom K. RKU-Uppsala drar slutsatsen att "RKU är en del av en odemokratisk, toppstyrd och tystande kommunistisk rörelse. Det är del av en död kommunistisk rörelse och RKU har under AUs och under Ks ledning slagit in på revisionismens mör-

15 *A Basic Understanding of the Communist Party of China* (Toronto, Norman Bethune Institute, 1976. S. 59-61. Redaktionens översättning.

16 RKU-Uppsala (2019). S. 64.

ka väg.”¹⁷ Uppsalaavdelningen sätter även fingret på ett viktigt karaktärsdrag för ett revisionistiskt och reformistiskt parti, detta i samband med ett flygblad angående miljön: “Slående är att flygbladet aldrig nämner ordet revolution...”¹⁸ Denna tendens stämmer överens med näst intill allt av K:s propaganda och agitation. Att anse revolutionen vara passé och istället lägga allt sitt krut på opportunistisk propaganda. Kommunistiska Partiet verkar för att leda proletariatet in på revisionismens väg, liksom djävulen förförde ungdomarna i hårgasägnen. Kommunistiska Partiets väg kan aldrig initiera, leda eller segra i revolutionen. För att hålla ett revolutionärt kommunistiskt parti på den korrekta vägen så krävs det korrigeringsrörelser för att stärka partiets revolutionära arbete och för att rensa ut revisionismens lömska lakejer ur de revolutionära leden. Här har vi maoister starka vapen som vi ärvt från våra föregångare.

Korrigeringsrörelsen i Yenan år 1942 var en allomfattande rörelse för marxistisk skolning liksom en storskalig rörelse för kritik och självkritik. Efter hela landets befrielse ledde vårt parti återigen flera korrigeringsrörelser. Under den Stora proletära kulturrevolutionen använde massorna i sina hundratals miljoner sin åsiktsfrihet, väggtidningar, stora debatter och omfattande utbyte av revolutionära erfarenheter som vapen för att avslöja de få partipersonerna vid

makten som tog den kapitalistiska vägen.¹⁹

Denna praxis är ett måste för att hålla fast vid en korrekt revolutionär linje. Detta måste utövas om det revolutionära partiet ska kunna initiera, leda och segra i den socialistiska revolutionen.

Om chauvinismen

Ett tydligt symptom på K:s opportunistik har tydligt kunnat märkas i deras chauvinism. Innan den nuvarande ledningen tillträdde 2020 var K:s chauvinism väldigt öppen och tydlig. Låt oss blicka tillbaka till stark polisväsande och stärkta gränskontroller. K-Uppsala skrev 2019 på sin Facebook

Det räcker inte med bara polisinsatser Vågen av skjutningar i Uppsala fortsätter. 13 skjutningar hittills under 2018 visar att de kriminella gäng inte har stoppats vilken polisen lovat under 2017 med den stora operationen Linsen i Gottsunda. De kriminella har flyttat sin aktivitet till stadsdelen Gränby med omgivning. Nio skjutningar i området under året, under samma vecka dödades en man på Levertinsgatan och en på Heidenstamstorget. Polisområdeschef Per Halldén säger till Radio Uppland att Uppsala och Uppsala län aldrig varit så hårt drabbad av ett inflöde av narkotika och vapen från övriga Europa. Verkligheten visar att stora polisoperationer som Linsen **inte räcker**, (vår fetstil) fråga är om

17 *Ibid.* S. 15.

18 *Ibid.*

19 *Basic Understanding.* S. 81.

det är rätt vägen. **Verkligheten visar att det behövs starka gränskontroller** (vår fetstil) samt en social politik med arbete, bostad och trygghet som grunden till att bekämpa kriminalitet.²⁰

För att ge lite kontext till detta Facebook-inlägg så kommer även två relevanta delar ur K:s program att citeras. Angående polisen står det "Borgarklassens makt i samhället skyddas av staten och vilar ytterst på dess våldsorgan, såsom polis, militär, domstolar och fängelser, kompletterade med ett växande inslag av privata säkerhetsbolag."²¹ Angående gränskontroller står det "Den fria rörligheten inom EU leder till lönedumpning och till att narkotika och vapen lättare smugglas in över Sveriges gränser. Den gör det också lättare för kriminella ligor att röra sig fritt inom EU. Kommunistiska Partiet är för skärpta gränskontroller för att stävja denna utveckling."²² Intressant nog verkar då K-Uppsala tillsammans med andra avdelningar för att expandera borgarklassens våldsorgan. En förbryllande taktik för ett proletärt parti. Att expandera borgarklassens makt är per definition konturrevolutionärt. När det gäller gränskontrollerna så låter jag de unga kamraterna i RKU-Uppsala själva förklara motsättningen i detta:

Inlägg som dessa kan aldrig separeras från dess rasistiska natur. Det finns inte belägg för att en skärpt gränskon-

troll slår mot någon annan än flyktingar själva. Vi kan under de senaste tre åren istället se en intensifierad förföljelse av papperslösa och försämrade positioner på arbetsmarknaden (där regelrätt slavhandel pågår genom att undanhålla t.ex. pass från arbetare som fått de fråntagna).²³

Under den här perioden var det inte heller ovanligt att K lovprisade reaktionära rörelser och partier:

År 2014 skrev August Eliasson i Proletären om Schweiz invandringsförbud: "Kampanjen kring frågan präglades av högerextrema Schweiziska folkpartiets reaktionära hets mot invandrare." samt "Deras [EU:s, vår anmärkning] öppna gränser är bara öppna gränser för kapitalet att flytta runt arbetskraften men stängda gränser för de som flyr från förtryck och fattigdom." Eliasson avslutar artikeln med att konstatera "Extremhögern och rasisterna försöker knyta ihop missnöjet med EU och den förda arbetarfientliga högerpolitiken med vad de kallar "massinvandringen."²⁴

Låt det poängteras att författaren till denna artikel numera är chefredaktör för Proletären. Denna period av Kommunistiska Partiet då ledningen bestod av Robert Mathiasson, Pär Johansson och Jenny Tedjeza utgör en period då den främsta frågan för partiet är "vad vänstern gör för

20 RKU-Uppsala (2019). S. 10.

21 Kommunistiska partiet (2020). S. 11.

22 *Ibid.* S. 22.

23 RKU-Uppsala (2019). S. 10.

24 *Ibid.* S. 64-65.

fel när arbetare röstar på SD”, detta besvaras tydligt i uttalanden från t.ex. deras dåvarande Malmöavdelning som kräver polska arbetare att ”Gå med i facket eller åk hem!” eller deras Karlstadsavdelning som kräver ”Nej till moské på Rud!”²⁵ Denna chauvinism existerar samtidigt som RKU-Uppsala är verksamma och vi ser en tydlig skillnad mellan höger- och vänsterlinjen inom K. Högerlinjen befördras och anammats då den anses tilltala den delen av arbetarklassen som uttrycker sitt missnöje med att rösta på SD. K valde att ta SD:s migrationspolitik och säga att arbetare kan få detta även om de röstar på Kommunistiska Partiet. Vänsterlinjen fick en annan respons, utfrysning och uteslutning. Trots att ledarna för K:s högerlinje lämnat partiet så finns de flesta av hantlangarna kvar i deras ledning.

Att dessa fasoner ska ha avslutats när Mathiasson och hans klick lämnat partiet är endast önsketänk. Låt oss höra vad K:s förstanamn i kommunvalet i Göteborg, Ingrid Frejd, har att säga om hur man ska lösa gängkriminaliteten:

Det man måste ta tag i, som man inte har gjort, är det förebyggande arbetet. Klart man behöver polis, men det förebyggande arbetet är jätteviktigt. Människor måste ha jobb, bostäder, rätt att gå i en bra skola. Man måste kunna ge unga möjligheten till att kän-

na att det finns andra mål i livet.²⁶

Återigen ser vi hur Kommunistiska partiet kräver det som de själva kallar borgarklassens våldsorgan. Detta våldsorgan vill de stärka i detta val, alltså lever deras kontrarevolutionära anda kvar och verkar vara här för att stanna. Angående K:s andra chauvinistiska tendenser så går det att konstatera att dessa också lever kvar. Detta bevisas väldigt klart och tydligt i en ledare från 2021:

Samma twitterhöger som nu lägger skulden på vänsterns ”flyktingvurm” glömmer att det främst var företrädare för Svenskt Näringsliv, Moderaterna och Centerpartiet som vurmade för öppna gränser, medan Socialdemokraterna likt Kommunistiska Partiet traditionellt varit för en reglerad invandring – rätt att söka asyl för flyktingar men inte någon självklar rätt för kapitalisterna att importera arbetskraft.²⁷

En reglerad invandring där proletariatets största fiende är importerad arbetskraft. Detta är endast en snällare version av Kommunistiska Partiets malmöavdelnings skandalflygblad med titeln “GÅ MED I FACKET ELLER ÅK HEM”²⁸ som gavs till polska migrantarbetare. Kommunistiska Partiet är fortfarande ett chauvinistiskt parti, det enda som förändrats

25 Bergdahl, A. ”Goodbye, Lenin?” *Flamman*, 2020-01-27

26 Szandrowski, A. ”En röst för förändring.” *Proletären*. 2022-05-23.

27 Ledarredaktionen för Proletären, ”Fel fokus i invandringspolitiken.” *Proletären*. 2021-07-30

28 Finns att se på Tjen Folket Media, ”Krise i svenska kommunistiska partiet”, www.tjen-folket.no

är deras retorik.

Vad är alternativet?

Kommunistiska Partiet är som vi kan se ett revisionistiskt parti. De har förvanskat marxismen och kommer aldrig kunna leda en revolution eller höja arbetarklassens medvetande. Den tragiska sanningen idag är att arbetarklassen står utan ett revolutionärt parti, utan en förtrupp. Det som krävs för dagens svenska revolutionärer är att rekonstituera Sveriges Kommunistiska Parti på marxismens-leninismens-maoismens grund. Ett parti som ämnar att skapa en folkarmé som kan erövra Sverige och upprätta proletariats diktatur. Detta kommunistiska parti kommer byggas runt geväret, kontrollera det och bruka dess makt för att krossa borgerskapets diktatur och deras reaktionära våld. Till skillnad från det revisionistiska Kommunistiska Partiet skyggar inte sanna revolutionärer från kamraters kritik, vi välkomnar den med öppna famnar för vi vet att "Kritiken inom partiet är ett medel att stärka partiorganisationen och höja dess kampduglighet."²⁹ Detta för att stärka oss i den långa och hårda kampen som måste föras. Hela den kommunistiska rörelsens historia lär oss att förkasta all revisionism och reformism ty "Den centrala uppgiften och högsta formen för revolutionen är maktövertagande med väpnat våld, tvistefrågans lösning medels krig. Denna marxist-leninistiska revolutionsprincip gäller universellt, för Kina och för alla andra länder."³⁰

29 Mao Zedong, *Om korrigerig av felaktiga idéer i partiet* (1929)

30 Mao Zedong, *Problem rörande krig och strategi* (1938)

Kommentar till Hans Kallenius artikel om dialektisk materialism i MF 1/2022

KARL FREDRIKSSON

Hans Kallenius tar upp många viktiga punkter i sin artikel ”Bo Gustafsson och den dialektiska materialismen”, jag håller med om kritiken om Bo Gustafssons artikel behövde vara med i MF överhuvudtaget och den ständiga romantiseringen av ”68-vänstern” (mer specifikt KFML/SKP/SKA).

Jag håller även med om hans analys av Engels bakgrund som ”fullblodighegelian” som en begränsning för dialektikens utveckling. Negationens negation var en av dialektikens lagar som Engels definierade, men Mao utvecklade senare dialektiken.

Engels talade om tre kategorier, men för min del tror jag inte på två av dessa. Motsatsernas enhet är den mest grundläggande lagen, kvaliteten och kvantitetens omvandling till varandra är en motsatsernas enhet mellan motsatserna kvalitet och kvantitet, medan negationens negation inte existerar alls. Jämför man sida vid sida, kvalitetens och kvantitetens omvandling till

varandra, negationens negation och motsatsernas enhet, så är detta ’tripelism,’ inte monism. Det mest grundläggande är motsatsernas enhet... Affirmation, negation, affirmation, negation... i tingens utveckling, varje länk i händelsekedjan är både affirmation och negation. Slavsamhället negerade det urkommunistiska samhället, men i hänsyn till det feodala samhället som det frambringade, var det en affirmation. Det feodala samhället utgjorde en negation till slavsamhället men var affirmerande i relation till det kapitalistiska samhället. Kapitalismen var en negation av feodalismen, men det var i sin tur en affirmation i relation till det socialistiska samhället.”¹

Längre fram i sin artikel tar Kallenius upp kvarkfamiljer och att de delas in i tre, och Mao kommenterar även om detta.

Jag tror inte att kommunismen ej kommer delas in i stadier, att det inte kommer finnas några kvalitativa förändringar. Lenin sade att alla ting kan

1 Mao Zedong, *Talks on Questions of Philosophy* (1964).Redaktionens översättning.

delas. Han gav atomen som ett exempel och sade att atomen inte enbart kan delas, men likväl elektronen kan delas. Förut så ansågs det att atomen inte kunde delas. Den gren av naturvetenskapen som ägnar sig åt att splittra atomkärnan är väldigt ung, endast tjugo eller trettio år. De senaste decennierna så har vetenskapsmännen brutit ned atomen till sina beståndsdelar, som protoner, antiprotoner, neutroner, antineutroner, mesoner och antimesoner. Dessa är de tunga, men det finns också lätta. Dessa upptäckter har till största del skett under och efter andra världskriget. Faktumet att man kunde separera elektronerna från atomkärnan, detta upptäcktes för ett tag sedan. En strömledande kabel använder sig av utbrutna elektroner från koppars eller aluminiumets utsida. I atmosfärens 300 li har det upptäckts lager av utbrutna elektroner. Även där så är elektroner frångångna från atomkärnan. Än har inte elektronens splittrats men en dag kommer vi kunna göra det... Detta är sanningen. Om ni inte tror det så begrundat att om man kunde reducera detta till noll skulle det inte finnas något som vetenskap. En hel myriad av ting utvecklas sig kontinuerligt och gränslöst och de är oändliga. Tid och rum är oändligt. När det kommer till rum, om man ser det både makro- och mikroskopiskt så är det ändlöst, det kan delas ändlöst. Så även efter miljontals år kommer vetenskapsmän ha att göra. Jag uppskattade mycket en artikel om grundläggande partiklar av Sakata i *Naturvetenskapli-*

ga bulletinen. Jag har inte sett en sådan artikel förr. Detta är dialektisk materialism.²

Här ser vi att Mao utvecklar den trångsynta ”trappstegsteorin”, som Marx själv tar avsteg ifrån med det ”asiatiska produktionssättet” och José Carlos Mariátegui tar avsteg från i sin analys av Inkariket, och Marx och Engels teori om att kommunismen är slutet på utvecklingen, en så kallad historiens slut, vilket onekligen kan vara efter påverkan av det Abrahamitiska sättet att se på historien.

Viktigt i detta är att inte hamna i någon intellektuell hårklyveri och se på Maos bidrag som absolut. Givetvis består ett ting av flera motsättningar, men en motsättning framstår som huvudmotsättningen. Att tala om kvartsfamiljer och deras motsättningar och andra mikroskopiska fenomen är givetvis viktigt, och troligen kommer teorierna utvecklas mera i framtiden, speciellt under socialismen då forskning inte endast fokuserar på områden där det kan finnas vinst för kapitalismen. Dock finns det en risk att man missar skogen för träden genom att dra fram sådana exempel, det väsentliga är frågan om revolution, huvudmotsättningen under kapitalismen, mellan arbete och kapital, proletariat och bourgeoisie.

Viktigt också är att alltid ha i beaktande klasskaraktären och klasstillhörigheten av filosofer som Althusser, som kan ha skrivit mycket bra men hamnar ofta i det ovan nämnda intellektuella hårklyveriet. Marxistisk filosofi bör och ska utvecklas,

men Marxismen upphör med klasserna, och ett nytt sätt att tänka måste formuleras. Idag kräver läget diskussion om störtandet av kapitalismen och det borgerliga tankesättet, snarare än att tala om kvartsfamiljer. Det är givetvis inget fel i sig att diskutera djupa filosofiska idéer och deras relation till verkligheten, men jag tror att det fanns en anledning till att Maos skrifter före revolutionen och efter revolutionen skiljer sig gällande vilka frågor är viktiga att framföra.

Replik om Bo Gustafsson och dialektiken

HANS KALLENIOUS

I min kritik i nr 1/2022 citerade jag Bo Gustafsson : ”Den dialektiska materialismen är vetenskapen om naturens, samhällets och tänkandets allmänaste rörelse- och utvecklingslagar.” Det jag reagerade på var inte att proklamera en sådan storslagen målsättning för en dialektisk materialism, utan tron att denna allomfattande kunskap faktiskt redan existerar!

På 1800-talet fanns det en allmän optimism om att fysiken snart skulle ha nått en fullständig teori för naturkrafterna, en teori som skulle förena gravitation, elektricitet, magnetism, värme och ljus. Darwins utvecklingslära gav en storslagen, sammanhängande bild av växt- och djurlivets historia. De franska borgerliga historikerna och Marx tillhandahöll ledtrådar till tolkningen av samhällets utveckling.

Men kring förra sekelskiftet slogs den hägrande naturvetenskapliga syntesen sönder av nya, framgångsrika men radikalt annorlunda fysikaliska teorier, relativitetsteorin och kvantmekaniken. Engels kunde givetvis inte säga någonting om hur dessa nya teorier skulle kunna infogas i den dialektiska materialismen. Och ingen marxist har såvitt jag vet heller lyckats med detta senare. De filosofiska

problem som dessa två teorier ger upphov till, beskrivs bland annat av fysikern Roger Penrose i *The Emperors New Mind*. En aspekt han tar upp är att det troligen krävs djupare teorier om man någonsin ska kunna förklara naturvetenskapligt hur medvetande uppstår i djurs och människors hjärnor.

Den dialektiska materialismen är inte materialistisk om den inte har sin grund i vetenskaperna. Att utforma denna filosofi är ett mycket större och svårare arbete än det som idealisten Hegel kunde tänka ut i sin Logik. Speciellt räcker det inte med att som Engels plocka ut några ”godbitar” från Hegels tankebygge, de tre hegelianska ”grundlagarna”.

Richard B Turesson skrev i nr 2/2022: ”dialektiken är en tankelag, ett sätt att tänka, en metod. Dialektiken har metastatus. Den kan inte ersättas av naturvetenskapliga teorier eller lagar, som är resultat av naturvetenskapliga upptäckter eller experiment.” Denna uppfattning tycker jag liknar hegeliansk idealism. Metoden, sättet att tänka, kan väl inte uppstå av sig själv, utan härrör ytterst ur observationer av verkligheten. De idéer och hypoteser som uppstår måste sedan pröva mot verkligheten genom observationer och experiment.

Till exempel uppstod Galileis relativitetsprincip inte spontant i hans huvud utan grundades i iakttagelsen att naturlagarna verkade vara desamma på land och i ett fartyg som rörde sig med konstant hastighet. Einsteins relativitetsprincip upphävde inte Galileis princip men införlivade principen att ljushastigheten är konstant. Men detta var ett experimentellt resultat av Michelson och Morley.

”Menar HK att dialektikens första grundlag, som brukar illustreras med att **ett delar sig i två** hädanefter ska ersättas med **ett delar sig tre**?” (likaså i nr 2/2022). Nej, det menar jag förstås inte. Men jag anser att det är dogmatism att inte acceptera fler möjligheter än att **ett delar sig i två**. För att ta ett exempel från samhällsvetenskaperna, så är det vanligt att samhällen består inte endast av en ”överklass” och en ”underklass”, utan också av en ”medelklass”. Ett delar sig i tre... Att inte ha en politik som beaktar ”medelklassen” är ju ett känt politiskt ”vänster”-misstag. Om det misstaget beror på användandet av en felaktig ”tankelag” kan diskuteras.